

Motion till riksdagen 2023/24:764

av **Johan Hultberg och Ann-Sofie Alm (båda M)**

Ny kriminalvårdsanstalt i Åmål

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att etablera en kriminalvårdsanstalt i Åmål och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige lider av en akut brist på kriminalvårdsplatser. Det är en så pass svår beläggningssituation att den enligt Kriminalvården både hotar deras grunduppdrag och äventyrar säkerheten.

Kriminalvården brottas med ständiga problem med överbeläggning, problem som i sin tur riskerar att bland annat leda till säkerhetsproblem och en försämrad arbetsmiljö för personalen.

Platsbristen är dock inte bara ett akut utan också ett långsiktigt problem. Behovet av platser beräknas nämligen kraftigt och varaktigt öka under de kommande åren.

Kriminalvården har länge prognostiserat ett behov av fasta anstaltsplatser, nya häktesplatser och därtill ett stort antal beredskapsplatser och tidsbegränsade platser. Detta behov ökar nu ytterligare i och med ett ökat antal intagna och längre straff- och häktningstider. Kriminalvården har därför tagit beslut om ett stort antal nya platser under de kommande åren, men i budgeten för 2024 har regeringen konstaterat att den pågående utbyggnaden inte räcker till. Regeringen har därför föreslagit ett resurstillskott för 2024 om 1,5 miljarder kronor, för 2025 ytterligare 1,5 miljarder och för 2026 föreslås tillskottet uppgå till 4 miljarder kronor. För återstoden av 2023 tillförs Kriminalvården 450 miljoner i höständeringsbudgeten.

Kriminalvårdens bedömning, som i april lämnades till regeringen, gällande platskapaciteten med anledning av de rättspolitiska reformerna i Tidöavtalet är att det behövs 11–16 nya stora anstalter i Sverige. Minst en ny anstalt bör rimligen lokaliseras till Västsverige. Grundläggande för var en ny anstalt kan placeras är givetvis att Kriminalvårdens krav kan tillmötesgå.

Åmål har offentliggjort att kommunen vill och kan bidra till att lösa den allvarliga bristen på kriminalvårdsplatser genom att erbjuda Kriminalvården att på orten bygga en ny större anstalt. Åmål har, i politisk enighet, påbörjat ett gediget arbete för att förbereda en etablering och för att svara upp mot de behov och krav som Kriminalvården har och ställer. Åmåls kommun kan erbjuda mark som lever upp till myndighetens krav vad beträffar bland annat tillgänglighet för personal och besökare. Dessutom är kommunikationerna till och från Åmål goda och i kommunen kan meningsfull verksamhet erbjudas för intagna klienter i samarbete med företag och civilsamhälle. Åmåls kommun har också etablerat ett nära samarbete med sina grannkommuner, Region Värmland, Västra Götalandsregionen, Fyrbodals kommunförbund och länsstyrelserna i såväl Västra Götaland som Värmland, i syfte att skapa bästa möjliga förutsättningar för etableringen av en större kriminalvårdsanstalt i Åmål.

Utöver att det finns starka skäl för Kriminalvården att välja att placera en ny kriminalvårdsanstalt i Åmål är en sådan etablering mycket positiv och viktig för den lokala och regionala utvecklingen och arbetsmarknaden.

Och Åmål, vars arbetslöshet ligger långt över snittet, jämfört med både övriga Västra Götaland och Sverige i stort, behöver verkligen fler arbetstillfällen.

Arbetslösheten är generellt sett relativt hög i Dalsland där antalet statliga arbetstillfällen har minskat kraftigt på senare år. Bara under perioden 2010–2018 har de statliga jobben i Dalsland blivit 40 procent färre. Att etablera en ny anstalt i Åmål skulle vända den negativa utvecklingen och bidra till fler statliga jobb i en del av Sverige där det finns mycket få sådana. Det hade betytt mycket för framtidstron med en positiv regional utveckling i Dalsland och södra Värmland.

Mot bakgrund av ovanstående bör regeringen överväga att ge Kriminalvården i uppdrag att omgående utreda förutsättningarna för en ny större kriminalvårdsanstalt i Åmål. Givet att Sverige fått en ny moderatledd regering som är tydlig med att rättsväsendet nu kraftigt ska förstärkas genom bland annat rejält höjda anslag till Kriminalvården förbättras nu de ekonomiska förutsättningarna för en ny kriminalvårdsanstalt i Åmål.

Ett letter of intent, en så kallad avsiktsförklaring, om en ny anstalt i Åmål är en god grund för det konkreta arbetet framåt.

Bristen på kriminalvårdsplatser är skriande. Nu bör regeringen och Kriminalvården ta Åmåls utsträckta hand och fånga möjligheten att snabbt kunna få en ny mycket välbehövlig kriminalvårdsanstalt på plats.

Johan Hultberg (M)

Ann-Sofie Alm (M)